

térjenek judaista hitre, és így mentesítsék magukat a katonai szolgálat alól. Általános nemzeti érdek – tette hozzá –, hogy a zsidók is teljesítsenek fegyveres szolgálatot, mert különben háború idején kizárólag keresztények ontanák vérüket. A honvédelmi miniszter azzal torkolta le, hogy „a mótely is okozhat veszteségeket”, és megismételte azt az indítványt, hogy a zsidókat munkásalakulatokba osszák be. Akik pedig nem alkalmasak munkára, azokat vigyék különleges internálótáborba, ahol szigorú felügyelet és fegyelem alatt lesznek.

Mindössze egyetlen józan és mérsékelt hang szólalt meg az értekezleten. Ambrózy Árpád hadbíró tábornok azt az ellenvetést tette az elhangzottakkal kapcsolatban, hogy egész hadbírói pályafutása során egyetlen olyan esettel sem találkozott, amikor zsidót nagyobb arányú kötelesegmulasztás miatt kellett volna vád alá helyezni. Felhívta a tanácskozás résztvevőinek figyelmét, hogy ha a zsidóknak megtiltják a katonai szolgálatot, ezt a keresztények óhatatlanul sérelmesnek fogják találni.¹²

A vitában felmerült szempontok figyelembevételével az elnöki osztály április 21-re elkészítette javaslatát a zsidótörvények hadseregen belüli alkalmazására. A minisztérium vezetőségi értekezlete az előterjesztést apróbb változtatásokkal május 15-én jóváhagyta. E szerint a tényleges tisztek és tisztfeleségek bizonyítani kötelesek, hogy mind a négy nagyszülőjük keresztény.¹³ Tisztesek esetében elegendő, ha a szülők keresztények. A zsidó tartalékos tisztek megtarthatják rangjukat, de ha behívják őket, valamint általános mozgósítás esetén, harctéri beosztást nem kaphatnak.¹⁴ Nem született döntés abban a tárgyban, hogy teljesíthet-e zsidó fegyveres szolgálatot. 1939 nyarán a minisztérium és vezérkar egész sor értekezletet tartott e témakörben.

A zsidótörvények hadseregbeni alkalmazásáról a végső döntés a nyár végén született meg, a részletes végrehajtási utasítást 1939. szeptember 23-án adta ki a honvédelmi miniszter. A második zsidótörvény 5. paragrafusára hivatkozva elrendelte, hogy az utasítás megjelenésének napjától kezdve zsidó nem lehet sem tényleges tiszt, sem tisztess. Azokat a zsidókat, akiket fegyveres szolgálatra alkalmasnak találnak, arányosan szétosztva kell a harci egységekbe besorolni. Akik viszont nem alkalmasak fegyveres szolgálatra, azokat különleges munkaszolgálatos-egységekbe kell beosztani. De semmiképpen sem szolgálhatnak hírszerzéssel foglalkozó alakulatnál, nem végezhetnek irodai, írnoki munkát, nem lehetnek futárok, hírvívők, és nem dolgozhatnak raktárban. Zsidónak a hadseregben vagy a munkaszolgálatban alsóbb parancsnok semmiféle könnyítést vagy kedvezményt nem adhat, hacsak erre a minisztériumtól nem kapott külön engedélyt vagy felhatalmazást.¹⁵